

ОПИС

навчальної дисципліни «Когнітивна лінгвістика»

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень
 Галузь знань – 03 Гуманітарні науки
 Спеціальність – 035 Філологія (Українська мова)

1. Загальна характеристика дисципліни

Загальний обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС.

Статус дисципліни – вибіркова.

Факультет – філологічний.

Кафедра – української мови

Рік підготовки – 2; семестр – 3; вид підсумкового контролю – залік.

Викладач: доктор філологічних наук, професор Петро Мацьків

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Очна	2	3	3/90	30	14	-	16	-	60	-	+	-
Заочна	2	3	3/90	8	4	-	4	-	82	-	+	-

2. Зміст лекційного матеріалу

Формування когнітивної лінгвістики як складової когнітивної науки.

Мова як об'єкт когнітивних досліджень. Концепт і мовне значення як структура знання та досвіду.

Структура концепту. Типологія концептів. Лексичні та граматичні концепти.

Тематика, напрями, теоретико-методологічні принципи сучасних лінгвокогнітивних студій. Когнітивна семантика. Концептуалізація і категоризація.

Структура репрезентації знань у мові. Типи репрезентації знань у мовній свідомості етносемантичної особистості. Когнітивний та етносемантичний аспекти світопізнання.

Категоризація. Категоріальна та міжкатегоріальна організація знань.

Концепт і мовне значення як структура знання та досвіду. Лексичні та граматичні концепти.

Сучасна методологія концептуального аналізу у лінгвістиці.

Фреймова семантика. Типи фреймів.

Концепт у скопсусі лінгвокультурології.

Головні характеристики концептів у лінгвокультурній концептології.

3. Перелік тем практичних занять

№ з.п	Тема практичного заняття
	Загальні теоретичні питання когнітивної лінгвістики
1.	Тематика, напрями, теоретико-методологічні принципи сучасних лінгвокогнітивних студій
	Структура репрезентації знань у мові
2.	Когнітивний та етносемантичний аспекти світопізнання. Прототипічний підхід до формування категорій.
	Концепт і мовне значення як структура знання та досвіду
3.	Структура концепту. Типологія концептів. Сучасна методологія концептуального аналізу у лінгвістиці. Фреймова семантика. Типи фреймів. Концепт у скопсусі лінгвокультурології.

4. Самостійна робота аспіранта

Самостійна робота здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії з навчальної дисципліни «Когнітивна лінгвістика» містить: опрацювання теоретичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетентностей, що формуються у межах кожного тематичного розділу навчальної програми; підготовку до співбесіди з лектором; підготовку до контрольної роботи; підготовку до екзамену.

5. Оцінювання результатів навчання

II семестр			
Поточна успішність Практичні заняття	Самостійна робота	Індивід. завдання	Сума
60	30	10	100

Бали за поточну успішність у кінці семестру нараховуються за формулою $x = A/n \cdot 12$, де А – сума усіх поточних оцінок, включаючи оцінки «2», а n – їх кількість (не менше трьох). Кількість балів x заокруглюються до цілих. Якщо середня оцінка $A/n = 2,5$, то кількість балів, які отримає студент на підставі оцінок поточного контролю, дорівнюватиме нулю ($x=0$).

Рекомендована література

1. Болдырев Н.И. Когнитивная семантика. - Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г.Р.Державинп, 2002. - 123 с.
2. Болдырев Н.И. Принципы и методы когнитивных исследований языка // Принципы и методы когнитивных исследований языка: сб. науч. тр. / И.Н. Болдырев. - Тамбов: Изд-воТГУ им. Г.Р. Державина, 2008. - С. 11-29.
3. Брандт Л., Брандт П.А. Как понять метафору. Когнитивно-семиотический подход к изучению метафор (перевод с сокращениями) // Вопросы когнитивной лингвистики. - 2010. - де 4. - С. 5-19.

4. Воркачев С.Г. ЛЮБОВЬ как лингвокультурный концепт. - М.: Г нозис, 2007. - 284 с.
5. Жаботинская С.А. Принципы создания ономастологических моделей и событийных схем в языке // Горизонты современной лингвистики: Традиции и новаторство: Сб. в честь В.С. Кубряковой, С.А. Жаботинская. - М.: Языки славянских культур, 2009. - С. 381-400.
6. Жаботинская С.А. Концептуальный анализ : типы фреймов / С.А. Жаботинская // Вісник Черкаського ун-ту. Серія "Філологічні науки". - Черкаси, 1999. - Вип. 11. - С. 12 - 25.
7. Кубрякова Е. С., Демьянков В. В., Панкрац Ю. Г., Лузина Л. Г. Краткий словарь когнитивных терминов. - М.: Высшая школа, 1996. - 243 с.
8. Кубрякова Е.С. В поисках сущности языка: вместо введения // Когнитивные наследования языка. Вып. IV. Концептуализация мира в языке: коллектив. моногр. / Е.С. Кубрякова. - М.: Ин-т языкознания РАН; Тамбов: Изд. дом ТГУ им. Г.Р. Державина, 2009. - С. 11-24.
9. Максимов Л.В. Когнитивизм как парадигма гуманитарно-философской мысли Л.В. Максимов. - М.: «Российская политическая энциклопедия», 2003. - 160 с.
10. Морозова В.И. Ложь как дискурсивное образование: лингвокогнитивный аспект. - Харьков: экограф, 2005. - 299 с.
11. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно- дискурсивній парадигмі лінгвістики. - Запоріжжя Прем'єр, 2008. - 331 с.
12. Рахилина Е.В. Основные идеи когнитивной семантики / Е.В.Рахилина // Фундаментальные направления современной американской лингвистики. - М., 2002. - С. 371-389.
13. Салмин Л.М. Язык и познание. - Казань: Казанский ун-т, 2009. - 87 с.
14. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія. - Полтава: Довкілля - К, 2006.
15. Современная американская лингвистика: Фундаментальные направления. Под. ред. А. Кибрика, И.М.Кобозевой, И.А. Секериной. - М.: Здиториал УРСС, 2002. - 480 с.
16. Шамаєва Ю.Ю. Основи когнітивної лінгвістики. - Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2010. - 58 с.